

תפ"ח 61202/06/17 - מדינת ישראל נגד ארגאו אסרס

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפ"ח 61202-06-17 מדינת ישראל נ' אסרס (עציר)

בפני	כבוד השופטת - נשיאה לורך
	כבוד השופט דותן
	כבוד השופטת עטר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	ארגאו אסרס (עציר)

החלטה

1. לפנינו בקשה להורות על תיקון כתב האישום על דרך הוספת עדת תביעה- דר' יוליה גברילוב, שערכה חוות דעת מומחה בתחום הסטטיסטיקה (להלן: "העדה").

2. ב"כ המאשימה מציינת בבקשה כי חוות הדעת שערכה העדה התקבלה במסגרת השלמת חקירה שהתנהלה באישורה של פרקליטת המחוז (להלן: "השלמת החקירה"). זאת בעקבות עדותה של עדת התביעה ד"ר מיכל שיינפלד (להלן: "ד"ר שיינפלד") אשר ערכה חוות דעת (ת/22ג) ובה קבעה בין היתר כי מתחת לציפורניו של המנוח התקבלה תערובת של שני פריטים כשהמנוח הוא אחד מהם ולא ניתן לשלול שהנאשם הוא האחר. בעדותה הבהירה ד"ר שיינפלד כי נעשה שימוש במינוח "לא ניתן לשלול" שכן בשעתו לא ניתן היה להפיק ערך סטטיסטי, באשר לשכיחות הפריטים באוכלוסייה. כיום חל שינוי וניתן לספק מידע סטטיסטי זה לבית המשפט, ככל שיתבקש.

ב"כ המאשימה מוסיפה ומציינת כי ב"כ הנאשם עצמו עמד במהלך חקירתה הנגדית של ד"ר שיינפלד על קבלת נתונים מספריים וערכים סטטיסטיים וזו השיבה כי הדבר אינו בתחום מומחיותה אלא נדרש עד מתחום הסטטיסטיקה.

ב"כ המאשימה עותרת לקבל את הבקשה לצורך גילוי האמת ועשיית צדק, נוכח העובדה כי מדובר בעבירת רצח, בנתונים שלא ניתן היה לקבלם בזמן אמת ועל מנת שתהיה בפני בית המשפט התמונה במלואה.

3. ב"כ הנאשם מתנגד לבקשה וטוען כי יהא בקבלתה כדי לגרום נזק בלתי הפיך להגנת הנאשם ולהביא לכלל עיוות דין.

צוין כי להשלמת החקירה קדמו השלמות נוספות לגביהן נקבע כי המאשימה לא פעלה בשקידה הראויה על מנת לבצען גם טרם הגשת כתב האישום. הנאשם נערך מראש להגנתו בהינתן הראיות שעמדו לרשותו ויש בהוספת ראיות חזור ושנה כדי להוביל לפגיעה קשה ובלתי מידתית בהגנתו.

השלמת החקירה בעקבותיה מתבקשת הוספת העדה אינה עומדת בקריטריונים שנקבעו בהנחיית פרקליט

המדינה ולא התקיימו נימוקים ממשיים שיצדיקו את עריכתה. בין היתר מאחר ובוצעה בשלב מתקדם ביותר של ההליך- סוף פרשת התביעה, לגבי עדה מהתחום הסטטיסטי בלבד בנוגע לממצא דנ"א לגבי הוגשה זה מכבר חוות דעת מומחה. המדובר במקצה שיפורים שנועד לחזק נקודות חולשה בראיות התביעה תוך פגיעה בהגנת הנאשם וגרימת עיוות דין.

יש בקבלת הבקשה כדי להוביל לעיכוב משמעותי במשפט לרבות בשל הצורך לאתר מומחה בתחום הסטטיסטיקה מטעם ההגנה.

דין והכרעה

4. לאחר שנתנו דעתנו לטיעוני הצדדים ולאמות המידה שנקבעו בפסיקה, מצאנו כי דין הבקשה להתקבל, מהנימוקים שיפורטו להלן.

5. הלכה היא כי תכליתו של ההליך הפלילי היא גילוי האמת ועשיית צדק, תוך הקפדה על זכויות הנאשם להתגונן ובלבד שלא ייגרם לו עיוות דין.

6. כך נקבע גם בע"פ 951/80 **יצחק קניר נ' מדינת ישראל** (10.6.81) בגדרו נדונה השאלה של מתן אפשרות לתביעה להביא ראיות נוספות שלא הובאו קודם מחמת טעות, לאחר שנשמעו סיכומי הצדדים.

בדחות את הערעור קבע בית המשפט העליון כי המגמה הברורה היא למנוע עיוות דין, בין אם לנאשם ובין אם לאינטרס הציבורי, העלול להיפגע מזיכויו של עבריין עקב משגה של התובע. משכך אין לחסום לחלוטין את הדרך להבאת ראיות נוספות הגם שיש לנקוט משנה זהירות טרם כך.

ובלשונו של השופט ברק (כתוארו אז): **"הגישה, לפיה יש להשאיר לבית המשפט שיקול-דעת אם להזמין עדים ולקבל ראיות גם לאחר שלב הסיכומים, עולה בקנה אחד עם תפיסת היסוד בדבר מהות ההליך הפלילי. הליך זה אינו תחרות או מאבק בין תובע לנאשם, אשר כל סטייה מכללי התחרות או המאבק יש בה כדי להכריז על המנצח. ההליך הפלילי הוא מסגרת דינים, הבאים להגשים את המשפט הפלילי, דהיינו, לקבוע חפות או אשמה. לשם כך על ההליך הפלילי לחשוף את האמת, וזו מטרתו העיקרית. כמובן, עמידה על כללים וחשיפת האמת אינן שתי משימות נוגדות. נהפוך הוא: הכללים באים לקבוע סטנדרט של ניהול משפט, אשר -על-פי ניסיון החיים - יש בו כדי להביא לחשיפת האמת, ובכך תואמות שתי משימות אלה. עם זאת, יש ועמידה פורמלית על סדר הכללים בעניין מיוחד יהיה בה כדי לגרום לעיוות דין, אם בדרך של הרשעת החף מפשע ואם בדרך של זיכוי הנאשם. בנסיבות אלה יש לשאוף לכך, כי הכללים עצמם ייתנו לבית המשפט סמכות ושיקול-דעת לעשות צדק."**

7. ומן הכלל אל הפרט.

במסגרת פרשת התביעה העידה ד"ר שיינפלד, אודות חוות הדעת שערכה. בין היתר נחקרה על ידי ב"כ הנאשם בעניין קביעתה כי מתחת לציפורניו של המנוח התקבלה תערוכת של שני פריטים כשהמנוח הוא אחד מהם **ולא ניתן לשלול שהנאשם** הוא האחר. העדה שבה והבהירה במענה לשאלותיו של ב"כ הנאשם בהקשר למינוח בו נקטה בעניין הנאשם, כי אין בידה לקבוע את שכיחות הפרופיל של הנאשם באוכלוסייה, שכן הדבר אינו בתחום מומחיותה אלא נדרש סטטיסטיקאי (עמ' 90 ש' 10-11, ש' 19-20, ש' 29-30). בהמשך חקירתה הנגדית ובמענה לשאלה נוספת של ב"כ הנאשם בהקשר למינוח זה ציינה ד"ר שיינפלד כי חל שינוי מאז עריכת חוות

דעתה בשנת 2017 וכיום ניתן לקבל ערך סטטיסטי כאמור: "מאז העדות הקודמת וכתיבת חוות הדעת מ-2017 התקדמו המון עם תוכנה סטטיסטית, היא ממש קרובה לתיקוף במעבדה, היא (צ"ל אני) מציעה לבימ"ש אם יש שאלה של חישוב סטטיסטי מה השכיחות של אותו פרט עם STR באוכלוסיה לשלוח לחישוב סטטיסטי." (עמ' 104 ש' 21 ואילך).

8. המדובר בנאשם שכתב האישום מייחס לו כי המית את אחיו המנוח וביצע עבירת רצח. השלמת החקירה שהניבה את חוות הדעת שערכה העדה, נערכה בעקבות עדותה של ד"ר שיינפלד ולאחר שהתברר כי כיום בניגוד לעבר, חל שינוי וקיימת אפשרות לקבלת נתונים סטטיסטיים כאמור. עולה לכאורה כי המדובר במידע בעל חשיבות לגילוי האמת ועשיית צדק וגם ב"כ הנאשם עצמו מצא חשיבות בקבלת נתונים סטטיסטיים אלה. הוא עמד שוב ושוב במהלך חקירתה הנגדית של ד"ר שיינפלד על קבלת נתונים אלה, ונענה שאינם בתחום מומחיותה אלא נדרשת עדות מומחה מתחום הסטטיסטיקה (דוגמת העדה). וכאמור בתקופה בה ניתנה חוות הדעת של ד"ר שיינפלד, לפי עדותה, לא היה בידי המשטרה כלי סטטיסטי כאמור.

9. הגם שההליך מצוי אכן בשלהי פרשת התביעה, לא יהא בקבלת הבקשה כדי לפגוע בהגנת הנאשם. חוות הדעת שערכה העדה מצויה זה מכבר בידי ב"כ הנאשם ויהא סיפק בידו להיערך לעדותה וכן לכלכל את צעדיו באשר למומחה מטעם ההגנה.

10. לאור האמור לעיל, אנו מורים על תיקון כתב האישום על דרך של הוספת העדה לרשימת עדי התביעה כמבוקש.

ההחלטה תועבר לב"כ הצדדים על ידי המזכירות.

ניתנה היום, י' אייר תש"פ, 04 מאי 2020, בהעדר הצדדים.